

Euroopan maaseudun
kehittämisen maatalousrahasto:
Eurooppa investoi maaseutualueisiin

LEADER
Viisari

Viitasaaren kaupunki **Graniittia Rantaan**

Yleishyödyllinen investointihanke
Hankenumero 18332

LOPPURAPORTTI

SISÄLLYSLUETTELO

1	TOTEUTTAJAN NIMI	2
2	HANKKEEN NIMI JA HANKETUNNUS.....	2
3	YHTEENVETO HANKKEESTA	2
4	RAPORTTI	4
4.1	HANKKEEN TAVOITTEET	4
4.1.1	Ylemmän tason tavoitteet, joiden osa hanke on.....	4
4.1.2	Hankkeen tavoitteet.....	5
4.2	TOTEUTUS	5
4.2.1	Toimenpiteet	5
4.2.2	Aikataulu (toteutunut).....	9
4.2.3	Resurssit.....	9
4.2.4	Toteutuksen organisaatio	10
4.2.5	Kustannukset ja rahoitus	11
4.2.6	Raportointi ja seuranta	12
4.2.7	Toteutusoletukset ja riskit	13
4.3	YHTEISTYÖKUMPPANIT	13
4.4	TULOKSET JA VAIKUTUKSET.....	14
5	ESITYKSET JATKOTOIMENPITEIKSI.....	14
6	ALLEKIRJOITTAJAT JA PÄIVÄYS	15

LIITTEET

- 1) Suunnitelmat
- 2) Lehtikirjoitukset

1 TOTEUTTAJAN NIMI

Viitasaaren kaupunki, Y-tunnus 0208573-0
Keskitie 10, 44500 Viitasaari
p. 014-4597411
viitasaaren.kaupunki@viitasaari.fi

Hakemusvaiheen yhteyshenkilö
Helena Raatikainen, aluearkkitehti
p. 044 4597389
helena.raatikainen@pihtipudas.fi

2 HANKKEEN NIMI JA HANKETUNNUS

Graniittia Rantaan
Hankenumero 18332

3 YHTEENVETO HANKKEESTA

Graniittia Rantaan on Viitasaaren kaupungin hallinnoima yleishyödyllinen investointihanke. Se toteutettiin ajalla 1.3.2016 -31.5.2017 kahdella kahdella erillisellä jatkoaikapäätöksellä. Hankkeen tavoitteena on ollut Viitasaarelle ominaisen rakennusmateriaalin – paikallisen kiven – hyödyntäminen taajaman viihtyisyyden parantamiseen. Kohteena oli tyhjillään olevan Torinrannan alue, jonka kesantokäyttöä kaupunkilaiset pääsivät yhdessä suunnittelemaan. Samalla, kun on tuotu esiin kiveä kestäväenä ja kauniina taajamaympäristön materiaalina, on haluttu tuoda esiin myös koko pohjoisen Keski-Suomen kiviteollisuutta ja sen pitkää perinnettä.

Hanke on toteuttanut kestävästä kehitystä hyödyntäessään jäännöskivimateriaalia. Hankkeessa jäännöskiviaihiot työstettiin suunnitelmien mukaan ja siirrettiin Torinrantaan kivikalusteiden, kivikkorinteen ja kivetyn aukion suunnittelua ja toteutusta varten. Suunnittelu ja talkootyön osalta toteutuskin tapahtui pääosin toisen hankkeen eli Kehittämisyhtiö Witas Oy:n hallinnoiman ja kuvanveistäjä Jaana Bombinin vetämän Taiteen Wirtapiiri –hankkeen toimesta. Sen yhteisöllisissä taidetyöpajoissa valittiin myös kivikalusteisiin ja laattoihin kaiverretut runot ja aforismit.

Hankkeet tarvitsivat toisiaan. Niiden yhteisenä tuloksena syntyi Viitasaaren kulttuurikeskustaan viihtyisä ”runopuisto” – kaupunkilaisten ja matkailijoiden ”olohuone” ja uusi tapahtuma-alue. Samalla syntyi myös vapaasti hyödynnettävissä oleva toimintamalli taajamien tai kaupunkikeskustojen vajaakäyttöisten tai tyhjien alueiden väliaikaisenkin käytön suunnitteluun ja toteutukseen.

Hankkeen kohderyhminä ovat matkailijat, paikalliset asukkaat, mukana olevat yhdistykset ja yritykset sekä välillisesti myös matkailu- ja tapahtumapalveluyrittäjät ja keskustan liikkeitä. Yhteistyökumppaneita ovat olleet paikallinen kiviteollisuus: Vientikivi Oy Finland ja Suomen Kivivalmiste Oy sekä logistiikassa Pohjoisen Keski-Suomen ammattiopisto POKE. Hankkeelle myönnettiin 21.000 € rahoitus. Tästä kaupungin rahoituksen osuus on 6.300 €, josta 4.200 € kuntarahaa Leader-ryhmältä ja 2.100 € suoraa kuntarahaa. Hankkeen toteutuneet kustannukset ovat 21.202,70 €, josta Viitasaaren kaupungin itse maksama kustannusten ylitys on 202,70 €

Kuvat 1 ja 2. Torinranta ilmasta katsottuna keväällä 2015 ennen hanketta ja uudelleen kuvattuna kesällä 2016 (Kuvat Arto Hussa).

4 RAPORTTI

4.1 HANKKEEN TAVOITTEET

4.1.1 Ylemmän tason tavoitteet, joiden osa hanke on

Hanke edistää yhdessä Taiteen Wirtapiiri –hankkeen kanssa seuraavia Manner-Suomen maaseudun kehittämissuunnitelman tavoitteita:

- 1) innovaatioita ja yhteistyötä (ylijäämäkiven hyödyntäminen / kierrättäminen)
- 2) ilmastomuutoksen hillintä ja siihen sopeutuminen (ylijäämäkiven hyödyntäminen / kierrättäminen, kesantoalueen istuttaminen ja kiveysten teko aktiiviseen käyttöön, mutta samalla myös imemään ja viivyttämään hulevesiä sekä vähentämään hiilidioksidipäästöjä).

Graniittia Rantaan -hanke tukee seuraavia Maaseudun Kehittämisyhdistys Viisari ry:n kehittämissuunnitelman kehittämissuunnitelman tavoitteita / painopisteitä ja läpäiseviä teemoja:

6.1 Monipuolinen yrittäjyys – tavoite:

- 1) edistää resurssien viisasta hyödyntämistä periaatteella ”*Yhden jäte on toisen raaka-aine*”.
- 2) tukea yritystoiminnan jatkuvuutta (tuoda esiin paikallista kivituohtantoa, edistää yhteistyötä)

6.2 Asumisviihtyvyys ja ympäristö:

- 1) yhdessä Taiteen Wirtapiiri-hankkeen kanssa lisää lasten ja nuorten vaikutusmahdollisuuksia, osallisuutta ja ympäristötietoisuutta (yhteisen alueen suunnittelu ja toteutus),
- 2) tukee (kirkon)kylätason resurssiviisaita kokeiluja (ylijäämäkivi hyötykäyttöön / kierrätykseen).

6.3 Yhteisöllisyys ja yhdessä tekeminen: yhdessä Taiteen Wirtapiiri-hankkeen kanssa

- 1) lisää uusia, rajoja rikkovia yhteistoiminnan muotoja (uusi toimintamalli kesantoalueiden hyödyntämiseen),
- 2) lisää maaseudun erilaisten ja eri-ikäisten asukkaiden vuorovaikutusta ja kohtaamista sekä suvaitsevaisuutta,
- 3) edistää ns. kotikansainvälistymistä mahdollistamalla mm. maahanmuuttajien osallistumisen näihin hankkeisiin (ei toteutunut),
- 4) aktivoi paikallisia yhteisöjä, yrityksiä sekä yksityisiä kansalaisia yhteisten ongelmien ratkaisemiseen

6.4 Lähitalous: yhdessä Taiteen Wirtapiiri-hankkeen kanssa

- 1) tukee raaka-aineittemme resurssiviisasta hyödyntämistä ja jatkojalostamista,
- 2) tukee uudenlaisia lähiyhteistyön muotoja, jossa mukana mm. julkiset toimijat, 3. sektori, yritykset, asukkaat, vapaa-ajan asukkaat.

Hanke edistää myös Viitasaaren kaupunkistrategiaan sisältyvää kaupunkikeskustan kehittämisen tavoitetta.

4.1.2 Hankkeen tavoitteet

Hankkeen tavoitteena on hyödyntää Viitasaarelle ominaista rakennusmateriaalia – paikallista kiveä - taajaman viihtyisyyden parantamiseen sekä Torin-rannan alueen suunnitteluun ja toteutukseen yhteistyössä yhteisöllisen Taiteen Wirtapiiri-hankkeen kanssa.

Tavoitteena on kestävän kehityksen mukaisesti hyödyntää ja tarvittaessa myös kierrättää paikallista jäännöskiveä. Tavoitteena on samalla tuoda esiin paikallista kiviteollisuutta ja sen pitkää perinnettä Viitasaarella ja koko pohjoisessa Keski-Suomessa. Lisäksi hankkeella haluttiin edistää paikallista yhteistyötä.

4.2 TOTEUTUS

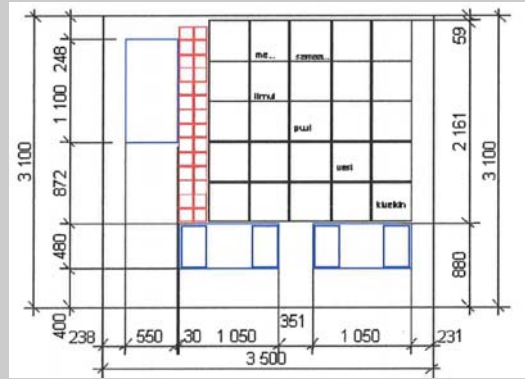
4.2.1 Toimenpiteet

- 1) **Rannan kivikalusteryhmät (5 kpl):** Ennakkoon Vientikivi Oy:n piha-alueelta valitusta jäännöskivimateriaalista arvioitiin saatavan kalusteet 5-6:teen kalusteryhmään, joista viisi valittiin sijoitettavaksi Torinrantaan. Kaksi ylimääräiseksi jäänyttä penkkikiveä asennetaan kaupungin toimesta ja kustannuksella vuoden 2018 aikana Lukion rantaan.

Kivimateriaali työstettiin Suomen Kivivalmiste Oy:llä. Kalusteisiin ja laatoituksiin kaiverrettiin yhteisöllisissä työpajoissa valittuja runoja ja aforismeja sekä kuvia. Osa runoista oli paikallisten runoilijoiden. QR-koodien käyttö informaatioon esim. kyseisen penkin kivimateriaalista tai paikan historiasta on myöhemmin mahdollista. Hankkeeseen sisältyi myös kalusteiden kokoamiseen tarvittava massa sekä perustusten materiaali penkkien ja katselukiven alla. Kalusteryhmiin kuului kuhunkin omanlaisensa kiveys / laatoitus, joka kokosi ryhmän kokonaisuudeksi. Noppakivet, kivilaatat ja niiden pohjarakenteet kuuluivat hankkeeseen, mutta itse laatoitustyö tehtiin kaupungille työllistettyjen toimesta ja kaupungin kustannuksella.

Yhdessä kalusteryhmässä kokeillaan prototyypinä istuinalustaa lämpökäsitellystä puusta, koska kivi itsessään on useimmiten kylmä materiaali istua. Kaupunki teettää niitä lisää, mikäli ne osoittautuvat toimiviksi.

Hankkeeseen sisältyneet kivimateriaalin kuljetukset ja siirrot hoidettiin Pohjoisen Keski-Suomen ammattiopiston (POKE) logistiikka-koulutusohjelman opiskelijoiden toimesta. Osan Suomen Kivivalmiste Oy kuljetti omaan laskuunsa.

Kuva 3. Torinrannan ilmakekuva (Arto Hussa).

Kuva 4. Suunnitelma alla olevasta rannan kivikalusteryhmästä (ei mittakaavassa).

Kuva 5. Vientikivi Oy:n pihalla valitsemassa materiaalia Torinrantaan (Taiteen Wirtapiiri –hanke).

Kuva 6. Rannan laatoitus- ja kiveystyötä kaupungin toimesta ja kustannuksella.

Kuva 7. Marjaana Niskasén suunnittelemat graafiset muikut kaiverrettiin harmaiden graniitti-penkien selkänojiaan yhdessä ”sano muikku”-tekstin kanssa.

Kuva 8. Kivikalusteryhmä, jossa penkit punagraniittia, laatoitus harmaata graniittia ja punaista nupukiveä. Taustalla avautuu komea maisema Pihkurinselkä (Keitele-järvi).

- 2) **Kivikkorinne:** Seulakivien hankinta ja tuonti kohteeseen. Rinteen muotoilusta ja suodatinkankaiden sekä puuportaiden (kuorolauluportaat) asentamisesta vastasi Viitasaaren kaupunki, rakennekerrokset ja suodatin kankaat (materiaali) sisältyivät hankkeeseen, mutta seulakivien ladonta ja lahjoituksena saatujen kasvien istutus tehtiin talkootyönä Taiteen Wirtapiiri-hankkeen työpajoissa.

9

10

11

12

13.

Kuva 9. Kivikkorinne istutuksineen rajaa nurmikenttää. Kuva 10. Kivikkorinne päättyy suuriin kiviin. Kuva 11. Istutustalkoista (Taiteen Wirtapiiri –hanke). Kuva 12. Kivikosta erillään on suurehko irtokivi, johon kiinnitettiin laatalle kaiverrettuna paikallisen runoilijan, Toini Paanasen, teksti. Kuva 13. Kivikko-rinteeseen ”istutettiin” liuskekivilaatta, johon kaiverrettiin Maaria Leinosen runo.

- 3) **Viitasaari-Korukiviaukio:** Kivimateriaalin hankkiminen, työstö, kuljetus, asennushiekka sekä kiveyksen suunnittelu. Korun mallin käyttö lupa saatiin Kalevalakoru Oy:ltä ja Kello ja Kulta Wiisari Oy:ltä korvauksetta.

14.

15.

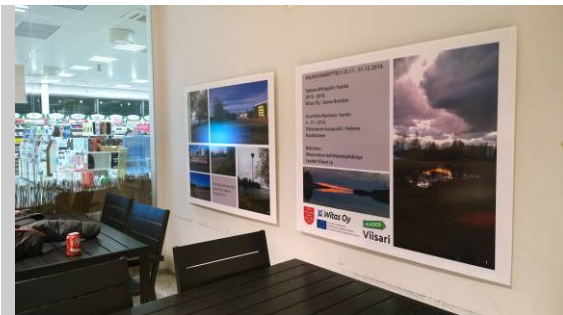
16.

Kuva 14. Korukiviaukio toteutettiin Viitasaaren kaupungin toimesta, Graniittia Rantaan-hankkeen hankkimasta materiaalista. Työnjohdosta ja suunnittelusta vastasi Vesa Pulkkinen.

Kuva 15. Koru-kiviaukio valmiina, keskellä vuosisiluku 2016, halkaisijan suunta pohjoiseen (P).

Kuva 16. Vanha Viitasaareltä löytynyt korumuotti, jonka pohjalta Kalevala Koru sekä Kello ja Kulta Viisari toteuttivat Viitasaari-korumalliston. Tavallaan kehä sulkeutui, kun vanhan korun muoto ja kuvio palasivat takaisin kiveen.

4) ”Torinranta”-valokuvanäyttely (hankkeiden yhteinen)

17.

Kuvat 17. Torinrannan avajaisissa 30.9.2016 otettiin vielä viimeisiä valokuvia näyttelyä varten. Valokuvanäyttely kertoo Torinrannan suunnittelun ja rakentamisen tarinan, Graniittia Rantaan -hankkeen, Taiteen Wirtapiiri -hankkeen ja Viitasaaren kaupungin yhteistyönä.

Näyttely oli nähtävillä Wiitakeskuksen (Postikuja 1, Viitasaari) aulassa – ”City Galleriassa” – ajalla 25.11.2016-31.1.2017.

4.2.2 Aikataulu (toteutunut)

1.3.2016	Hanke alkaa
3/ 2016	Neuvottelu yhteistyötahojen kanssa Erityisesti Taiteen Wirtapiiri-hankkeen kanssa aikataulusta, tiedottamisesta ja muusta yhteensovittamisesta. Tiedottaminen.
4-5/2016	Kivimateriaalin valinta (Helena Raatikainen ja Jaana Bombin yhteistyössä, Taiteen Wirtapiiri- talkoolaiset)
5/2016	Kivien siirrot veistämölle (POKE)
6-9/2016	Kivien sahaus, hionta, viisteet, kaiverrus
8-9/2016	Kivien siirrot Torinrantaan ja siirrot paikoilleen
5-6/2016	Seulakivien tuonti Torinrantaan
5-6/2016	Seulakivirinteen latominen ja istutukset talkoovoimin (Taiteen Wirtapiiri-hanke)
8-9/2016	Kiveyksien latominen (kalusteryhmät, korukiviaukio)
23.9.2016	ELY-keskus / Risto Janhunen ilmoitti, että K-S ELY- keskus myöntää Leader Viisarin puoltaessa hankkeelle jatkoaikaa 31.11.2016 asti. Hyrrä-järjestelmään päätös voidaan tehdä vasta myöhemmin (erillinen ilmoitus).
11/2016- 1/2017	Graniittia Rantaan- ja Taiteen Wirtapiiri –hankkeiden yhteinen <i>Torinranta -valokuvanäyttely</i> City-Galleriassa (kauppakeskus) 25.11.2016 – 31.1.2017.
18.9.2017	Sähköposti Risto Janhunen: K-S ELY-keskus myöntää jatkoaikaa hankkeen toteuttamiselle 31.5.2017 asti. Tässä erityistapauksessa epäselvä tilanne hankkeen toteuttamisajan määrittämisessä on johtunut Hyrrä- järjestelmän keskeneräisyydestä.
31.5.2017	Hanke päättyy
9 / 2017	Maksatushakemus

4.2.3 Resurssit

Hankkeesta on vastannut aluearkkitehti 80 %:n työpanoksella omasta työajastaan Viitasaaren kaupungille (25% työajasta). Työmäärä on yhteensä noin 50 työpäivää koko hankkeen ajalle, kun arvio oli n. 5 työpäivää / kk eli koko alkuperäiselle hankeajalle (1.3.-30.9.2016) yhteensä 40 työpäivää sekä lisäksi loppuraportointiin ja maksatukseen tarvittava aika. Aluearkkitehti on vastannut hankkeen koordinoinnista, neuvotteluista, kilpailutuksesta, hankintojen valmistelusta, tiedottamisesta, käytännön järjestelyistä sekä osallistunut myös suunnitteluun (esim. kiviluosteryhmät, valokuvanäyttely). Loppuraportointi ja maksatuksen haku ovat olleet aluearkkitehdin vastuulla.

Aluearkkitehdin työpanosta ei sisällytetty hankkeeseen. Aluearkkitehdin käytössä oleva työtila ja laitteet palvelivat myös hanketta, mutta niiden käytöstä ei peritty erillistä vuokraa.

Hankkeessa tarvittavan kivityön teknisen työnjohtoon palkkakulut on sisällytetty hankkeeseen, koska kaupungin teknisen toimen henkilöstöä ei ole ollut tähän käytettävissä. Tehtävään palkattiin 16.5.2016 alkaen Vesa Pulkkinen. Hänen työsuhdettaan jatkettiin vielä 15.11.2016 asti niin, että hän teki hankkeeseen liittyvien tehtävien lisäksi myös muuta työjohtotyötä tekniselle toimelle. Tekninen työjohtotehtävä liittyy kivipenkien, kivikkorinteen ja korukiviaukion, perustusten ja rakennekerrosten suunnitteluun, taidetyö-pajan suunnitelmien mukaiseen toteutukseen, kivien asennukseen ja kiinnitykseen, mukaan lukien konetyön ohjeistus. Tekninen työjohto on varmistanut kohteiden perustusten ja rakenteiden kestävyys- ja kantavuuden yhdessä kaupungin maanrakennusmestari Jukka Rauhalan kanssa. Kivityön teknisen työnjohtoon ja suunnittelun tuntimääräksi arvioitiin hankehakemuksessa noin 1,5 kk:n työpanos, mikä vastaa n. 7 viikkoa, Työmäärä oli todellisuudessa noin 9 viikkoa, mikä vastaa 350 tuntia. Arvioitua suurempi tuntimäärä ei vaikuttanut hankkeen kokonaiskustannuksiin eikä toteutukseen. Työtuntien jakautuminen hankkeen ja kaupungin muun työn kesken on kuvattu maksatushakemuksen tuntikirjanpito-liitteessä.

Hankkeen kirjanpidon säilytyspaikka on Viitasaaren kaupunki ja kirjanpidosta vastaa Viitasaaren kaupunki / talousjohtaja Ari-Jukka Käsmä ja käytännön toimenpiteistä pääkirjanpitäjä Rauni Skantz. Hankkeelle on perustettu oma kustannuspaikka.

4.2.4 Toteutuksen organisaatio

Hankkeen vastuuhenkilö on kaupunginjohtaja Janne Kinnunen ja hankkeen käytännön etenemisestä ja hallinnoinnista on vastannut aluearkkitehti Helena Raatikainen, joka on toiminut myös hankkeen yhteyshenkilönä. Hankkeelle ei edellytetty ohjausryhmän perustamista. Hankintapäätöksiä ovat tehneet Viitasaaren kaupungin hallintosäännön mukaisesti hankinnan suuruudesta ja laadusta riippuen maanrakennusmestari Jukka Rauhala tai teknisen toimen toimialajohtaja Tapani Savolainen. Hankkeen etenemisestä on informoitu kaupunginhallitusta tarpeen mukaan.

Hanke on toteutettu tiiviissä yhteistyössä Kehittämisyhtiö Witas Oy:n hallinnoiman ja Jaana Bombinin vetämän Taiteen Wirtapiiri-hankkeen kanssa. Helena Raatikainen on ko. hankkeen ohjausryhmässä ja ollut mukana sen taidetyöpajoissa. Taiteen Wirtapiiri- ja Graniittia Rantaan-hankkeiden vetäjät ovat tehneet saumatonta yhteistyötä hankesuunnittelusta lähtien.

4.2.5 Kustannukset ja rahoitus

Kustannusarvio ja toteuma 1.3.-31.5.2017

Kohde	Kustannukset	Toteuma
Kivipenkkiryhmät (5+1 kpl), kivimateriaali, kiven työstö, hiekkapuhalletut kirjaimet (200 kpl), hiekkapuhalletut kuvat (4 kpl)	9.650,00	
Perustukset / materiaali. Sisältää laatoitusten ja kivikalusteiden alla tarvittavat rakennekerrokset ja ryhmän nro 6 pystykiven tarvitseman betonianturan. Tähän summaan sisältyy myös näiden tekoon tarvittava konetyö. Myös kivikoruaukion rakennekerrokset ja niihin liittyvä konetyö sisältyy tähän summaan.	1.300,00	Rakennuttaminen kokonaisuudessaan (ei pysty erittelemään kustannusarvion jaon mukaisesti)
Viitasaari-koru-aukio / kivimateriaali	1.200,00	14.883,09
Kivimateriaalin kuljetukset ja nosto paikoilleen. POKE / Logistiikka? Varsinaiset kivien kuljetukset maksavat max. 200 € Hinta 1 €/ km (alv 0%). Kuljetukset tapahtuvat Vientikiveltä Kivivalmisteelle ja sieltä Torinrantaan. Suurin kustannuserä tulee kone-työstä, kouralla tapahtuvista kivikappaleiden siirroista ja passauksesta paikoilleen. Työhön menee aikaa, koska se tehdään oppilastyönä ja kivi-kalusteryhmiä toteuttamassa on useita työryhmiä (ei ammattilaisia) ja paikoilleen laitto ja passaus tartuntoihin vie aikansa. Konetyö 1400 € = 50 €/ h x 28 h eli 4 päivää (7 h / pvä).	1.600,00	
Kivikkorinne / materiaali ja kuljetus	750,00	
Palkkakulut (tekn. kivityönjohto)	5.000,00	6.319,62
Muut kulut. Muut kulut sisältävät tiedottamisen, kohdetaulun työkohteesta ja valokuvanäyttelyn hankkeen vaiheista.	1500,00	
YHTEENSÄ	21. 000,00 €	21. 202, 70 € (ylitys 0,97%)

Rahoitussuunnitelma

	Päätös	Toteuma
Leader (EU ja valtio)	14 700 €	
Kuntaraha toimintaryhmältä	4 200 €	
Kunnan suora rahoitus hankkeeseen	2 100 €	
Yhteensä	21 000 €	21 202,70

Hankkeeseen sopivia jätekiviäihioita oli tiedossa paikallisen kivifirman, Vientikivi Oy:n, piha-alueella. Sopivat kiviäihiot käytiin omistajan

luvalla valitsemassa sen piha-alueelta. Kivimateriaali hankittiin Vientikivi Oy:ltä (Viitakivi), koska heillä oli tarkoitukseen sopivia kiviaihioita (jätekievä), kuljetus oli lyhyt ja koska kivimateriaalia saatiin hyvin kohtuulliseen hintaan. Määrä oli 20 lavaa / 16 610 kg hintaan 6000 € Vertailun vuoksi Suomen Kivivalmisteelta saatiin 27.9.2017 hintatietoja graniitista: kuutio graniittia painaa n. 2,5 tn ja raakakivi maksaa n. 500-1500 €/ m³. Vastaavalla hinnalla 16,61 tonnia olisi maksanut 6640-9960 € Kun lisäksi ottaa huomioon, että lähes kaikkia kiviä oli jo hankintavaiheessa käsitelty (sahattu kokoon, poltettu yms.), on hankintahinta erittäin edullinen.

Kaiverrukset ja kiviaihoiden työstämiset hankittiin toiselta paikkakunnan kivifirmalta, Suomen Kivivalmiste Oy:ltä, joka on ainoa paikkakunnalla toiminnassa oleva kivifirma, joka pystyy työstämään ja kaivertamaan tuon kokoista materiaalia. Näin haluttiin myös kohdella tasapuolisesti paikallista kiviteollisuutta. Hankintaan vaikutti myös lyhyt kuljetusmatka. Suomen Kivivalmiste lahjoitti kuljetukset ja kivimateriaalia (Viitasaaren Vaaleaa graniittia) Torinrantaan. Työstämiset ja kaiverrukset, hiekkapuhallukset hankittiin hintaan 3865 € jota voidaan pitää kohtuullisena. Ennen hankintaa Kivivalmisteen kanssa neuvoteltiin työmääräarvion mukaisesta tuntihinnasta. Työn määrä kasvoi arvioidusta, mutta kivimateriaalin kustannukset ylittyivät budjetoidusta vain 200 €lla.

Konetyö hankittiin Viitasaaren kaupungin omiin kaivuutöihin vuodeksi 2016 kilpailuttamalla yrittäjältä. Seulanpääkivet hankittiin yrittäjältä, joka kaupunki oli kilpailuttanut vuodeksi 2016 maa-aineisten toimittajaksi.

Kivikalusteiden puiset istuinalustat hankittiin suoraan Tietopuu Ky:ltä, joka tarjoutui yhteistyöhön. Hankinnan hinta oli vähäinen, alle 100 €

Yhteistyössä Taiteen Wirtapiiri-hankkeen kanssa toteutettiin Torinrannan yhteistyöprojektin vaiheita kuvaava valokuvanäyttely. Se koostui 18:sta kennolevystä (koko 1200 x 1000 mm). Niiden pintaan kiinnitettiin tarratulosteina aluearkkitehdin suunnittelemat planssit, joissa omat valokuvat ja niihin liittyvät tekstit. Tarjoukset pyydettiin viitasaarelaiselta mainostoimisto Takomolta (tarjous 1350 €) ja pihtiputaalaiselta M-Mainokselta (tarjous 870,50 €), joista halvempi valittiin toteuttajaksi. Näyttelyn kustannukset jaettiin hankkeiden kesken ja niistä 368 € maksettiin Graniittia Rantaan –hankkeen budjetista.

4.2.6 Raportointi ja seuranta

Hankkeen raportoinnista ja maksatuksesta on vastannut aluearkkitehti.

Kaupunginhallitukselle on tiedotettu hankkeesta ainoastaan sen hakuvaiheessa (17.11.2015). Hankkeen etenemistä on seurattu aktiivisesti maastossa sen keskeisestä sijainnista ja kiinnostavuudesta johtuen, näin

myös hallituksen jäsenet. Sanomalehdet Viitasaaren Seutu ja Keski-suomalainen ovat uutisoineet aiheesta runsaasti jopa pääkirjoituksessa. Myös kaupungin facebook-sivuilla on julkaistu hankkeiden etenemisestä. Torinrannan hankeyhteistyötä esiteltiin myös Sykettä Keski-Suomen maaseudulle 2016-julkaisussa. Tämä kaikki julkisuus on ollut hyödyksi paikkakunnalle ja tieto hankkeesta on välittynyt tätäkin kautta myös kaupunginhallitukselle ja muille päättäjille.

4.2.7 Toteutusoletuksat ja riskit

Hankkeen oletettiin toteutuvan kokonaisuudessaan siinä tapauksessa, että sille saadaan haettu hankerahoitus. Ilman hankerahoitusta toteutus olisi ollut edullinen perusmaisemointi nurmikenttänä ja vähäisin istutuksin. Ilman hankerahoitusta hankeyhteistyö Taiteen Wirtapiiri –hankkeen kanssa olisi jäänyt toteutumatta.

Mahdollisia riskejä arvioitiin sisältyvän eniten kivimateriaalin paikalleen asennukseen, joka varmistettiin sisällyttämällä / palkkaamalla hankkeeseen erillinen kivityönjohto. Kahden hankkeen samanaikainen eteneminen samassa kohteessa vaati koko ajan tarkkaa aika-tilatutusta ja tiivistä yhteen sovittamista hankesuunnittelusta lähtien.

Hankehakemuksessakin todettu riski / mahdollisuus alueen osittaiseen rakentamiseen (kaava mahdollistaa) huomioitiin materiaalivalinnassa ja alueen toteutustavassa. Tällä hetkelläkään ei ole näköpiirissä rakentamistarvetta alueelle. Mikäli sitä ilmenisi, ja poliitikot niin päättäisivät, voidaan kivi helposti kierrätettävänä materiaalina siirtää osittain muualle Viitasaaren kulttuurikeskustaan ja hakea siirtoon rahoittajan lupa. Siinäkin tapauksessa ei ole todennäköistä, että koko alue rakennetaan. Viitasaaren keskustan osayleiskaavatyö on edennyt luonnosvaiheeseen. Kaavaluonnoksessa Torinranta on suurimmaksi osaksi osoitettu puistoalueeksi, ainoastaan pohjoiskulmaan on ulotettu keskustatoimintojen aluetta eli mahdollista rakentamista. Puistoalueen laajuus ratkeaa kaavaprosessissa.

4.3 YHTEISTYÖKUMPPANIT

Hankkeen yhteistyökumppaneita ovat olleet paikallinen kiviteollisuus: Vientikivi Oy Finland ja Suomen Kivivalmiste Oy sekä logistiikassa Pohjoisen Keski-Suomen ammatti-opisto POKE. Yhteistyökumppaniksi voitaneen laskea myös yhteisöllinen taidehanke Taiteen Wirtapiiri, jonka olemassa olo mahdollisti Torinrannan rakentamisen nykymuotoonsa. Talkoolaisten ja kasvien lahjoittajien apu on ollut korvaamaton. Välillisesti yhteistyökumppaneita ovat olleet myös Viitasaaren yrittäjät, jotka järjestönä ja yksittäisinä yrityksinä kustansivat (hankkeen ulkopuolella) kiveen kaiverrettavia kirjaimia, joita tarvittiin alun perin arvioitua enemmän. Tähän menettelyyn saatiin rahoittajan lupa (päätös 27.7.2016).

4.4 TULOKSET JA VAIKUTUKSET

Tuloksena Torinrannan alueelle toteutettiin Graniittia Rantaan – hankkeen ja Taiteen Wirtapiiri –hankkeen yhteistyönä:

- 1) Rannan kivikalusteryhmät (5 kpl),
- 2) Kivikkorinne seulanpääkivistä
- 3) Viitasaari-korun kuviolla tehty kiviaukio Rantatien varrelle

Graniittia rantaan hanke hankki näihin kiviaihiot, niiden työstämisen, kaiverrukset, maan pinnan kiveyksen ja perustukset, kuljetukset, siirtojen konetyön sekä kivityönjohdon ja teknisen suunnittelun

- 4) Välillisesti myös toimintamalli yhteisölliseen suunnitteluun ja toteutukseen (hankeyhteistyönä)

Hankkeen vaikutukset:

- onnistui kierrättämään tyylikkäällä tavalla paikallisen kiviteollisuuden jätekiveä ja toteutti samalla kestävää kehitystä
- lisäsi Viitasaaren kulttuurikeskustan viihtyisyyttä ja vetovoimaa
- vahvisti yhteishenkeä ja positiivisuutta
- sai aikaan jonkinlaisen Viitasaari-hengen, Viitasaari-”draivin”
- antoi mallin eri tahojen yhteistyölle ja vastuunkannolle
- kehitti yhteisöllisen suunnittelun ja toteutuksen toimintamallin laajemminkin hyödynnettäväksi

5 ESITYKSET JATKOTOIMENPITEIKSI

Kahden hankkeen, kaupungin ja ennen kaikkea kaupunkilaisten talkootyöllä syntyi Viitasaaren kulttuurikeskustaan, tyhjillään olevalle alueelle, viihtyisä ”runopuisto”, ”olohuone” kaupunkilaisten ja matkailijoiden tapahtuma- ja piknik-käyttöön. Pallo on nyt heitetty yhdistyksille ja kaupunkilaisille - alue on vapaasti kaikkien käytettävissä, mitä mielikuvituksellisimpiin tarkoituksiin.

Hankkeiden yhteisenä tuloksena syntyi samalla toimintamalli taajamien tai kaupunkikeskustojen vajaakäyttöisten tai tyhjien alueiden (kesanto)-käytön suunnitteluun ja toteutukseen. Se on vapaasti hyödynnettävissä.

6 ALLEKIRJOITTAJAT JA PÄIVÄYS

Viitasaarella 28.9.2017

Janne Kinnunen
kaupunginjohtaja